І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го ЛЮТОГО 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 10, 1966 No. 27. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 9-го лютого 1966 р.

У СВІТІ

СЕНАТ ВІДКИНУВ ВНЕСОК ДЕМОКРАТІВ ПРО ПРИПИНЕННЯ ОБСТРУКЦІЇ в справі зміни 14-Б пункту робітничого закону Тефта-Гартлі. За внеском, щоб припинити обструкцію був тільки 51 голос, проти було 48. Щоб припинити обструкцію треба більшости двох третіх голосів, це значить, що недоставало 15 голосів. Демократи повторять голосування в цій справі ще в четвер 10-го лютого, і після того визнають, що цього року не вдається скасувати згаданого пункту робітничого закону. Сенат почне працювати над іншими проєктами. Рішення Сенату є поразкою Президента, який обіцяв підтримку в цій справі робітничим організаціям.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ В СІЧНІ Ц.Р. ЗМЕНШИЛОСЯ ДО 4-ох ВІДСОТКІВ РОБІТНИХ СИЛ, що є найнижчим відсотком від квітня 1957-го року, коли також цей відсоток становив 4. Цей осяг Уряду на фронті поборювання безробіття є „тимчасовим", бо секретар праці Віллард Вірц заявив, що його ціллю є довести відсоток числа безробітних до 3-ох, або і нижче. Щойно тоді можна б говорити, що в ЗДА немає безробіття, бо при змінах праці завжди є малий відсоток робітників, які не працюють короткий час. Все таки теперішній відсоток є поважним успіхом американської економіки.

РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ТЕОДОР КУПФЕРМАН ЗДОБУВ ПОСТ КОНГРЕСМЕНА В НЮ ЙОРКУ в 17-му виборчому дистрикті, який опорожнився після того, як Джан Ліндсей став посадником Ню Йорку. Таким чином республіканці затримали свій стан посідання в Ню Йорку, хоч проти Купфермана кандидував сильний противник демократ Орін Лімен, внук відомого політика, колишнього сенатора, покійного Герберта Лімена. Купферман здобув перемогу незначною більшістю — 995 голосів. Він дякував виборцям і всім своїм помічникам у виборчій кампанії, між якими був присутній і нюйоркський сенатор республіканець Джекоб К. Джевітс.

ЗДА НЕ ТУРБУЮТЬСЯ СОВЄТСЬКИМ УСПІХОМ НА МІСЯЦІ. Фахівці від космічних летів твердять, що ЗДА і надалі ведуть перед в досліджуванні космосу, хоч СССР вдалося осадовити з успіхом інструменти на Місяці. Висадка людини на Місяць є скомплікована справа, і совєтський успіх є тільки однією ланкою в довгому ланцюсі лету до Місяця. ЗДА мають, згідно з пляном, випустити свої інструменти на Місяць між 1-им квітня і кінцем червня цього року. Астронавти мусять знати, яка тверда поверхня Місяця, чи і скільки є там куряви, та деякі інші справи. Це має дослідити кабіна з інструментами „Сорвеєр", яку випустять цього року.

СЕНАТОРИ ЗАПЕВНЯЮТЬ НЮ ЙОРКОВІ ДОПОМОГУ ДЛЯ ПРОДУКЦІЇ „ПЕВНОГО АВТА". Три представники стейтової нюйоркської леґіслятури відвідали Сенатську Підкомісію в справах реорганізації виконної частини уряду, де дістали запевнення, що федеральний уряд повинен підтримати Ню Йорк в його змаганнях випродукувати „безпечне" авто. Ню Йорк проєктує випродукувати кілька моделів „певних" авт, щоб їх випробувати під час штучних ударів з різними твердими предметами при різних швидкостях. Цей проєкт має коштувати $4,000,000, з чого 90 відсотків мав би дати федеральний Уряд.

У СВІТІ

ВІДНОСИНИ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І ЗАХІДНЬОЮ НІМЕЧЧИНОЮ ПОКРАЩАЛИ від дводенних нарад президента де Голля і канцлера Людвіґа Ергарда. Де Голль мав запевнити німців, що він під час своєї візити у Москві в червні цього року боронитиме справу з'єднання Німеччини та буде проти будь-яких концесій в користь Східньої Німеччини. Зате німці погодилися, що між ними й Францією потрібна дальша тісна співпраця.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II НА УРОЧИСТОМУ ЗАСІДАННІ ВІДКРИЛА сесію парляменту у Трінідаді. Трінідад і Тобаґо, що були колонією Британії від 1802 року, зискали державну самостійність в серпні 1962, залишившись членами Британійського Коммонвелту. Королева Єлисавета переводить тепер подорож по різних країнах т. зв. Західньої Індії. Коли вона спокійно сиділа на престолі, тріснула з гуком одна жарівка, — королева ані ворухнулась.

ПОКРАЩАЛИ ШАНСИ ПРИСТУПЛЕННЯ БРИТАНІЇ до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку), куди загородило Британії дорогу „вето" французького президента де Голля в 1963 р. Один з найвидатніших де-ґоллістів, Жак Бомель, заявив, що „теперішні умовини куди корисніші, як вони були колись". Президент де Голль, мабуть, заявить про своє становище в цій справі на своїй найближчій пресовій конференції. Причиною зміни становища де Голля — острах, щоб Західня Німеччина, щораз сильніша господарсько й політично, не накидувала Европейській Економічній Спільноті свою політику.

СВІТЛИНИ СТАЛІНА ПОЯВИЛИСЯ ВПЕРШЕ на телевізійній програмі для дітей в СССР, присвяченій роковинам упадку царату в лютому 1917 р. та приходу до влади большевиків. Від часу „десталінізації" за Хрущова — зникли статуї і портрети Сталіна, та промовчувалось його, наче неіснуючу величину. Тепер те саме діється з Нікітою Хрущовим.

У РОДЕЗІЇ БІЛО-РАСИСТСЬКИЙ УРЯД ЙЄНА СМІТА ЗАГОСТРИВ пресову цензуру. Сама згадка газет, що вони підлягають цензурі — є „протидержавним злочином". Водночас — цензор має право зміняти заголовки, викреслювати цілі речення й уступи й вимагати вставлення туди інших, а газети не мають права виявляти це.

В ІНДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ КЕРАЛЯ КЕРІВНІ КОМУНІСТИ ВЕДУТЬ демонстраційну голодівку проти харчової політики центрального уряду. В Кералі комуністи сильніші, як в будь-котрій іншій провінції Індії. Вони прийшли були там до влади в 1957 році, але після двох років центральний уряд відсунув їх. В останніх виборах вони здобули 42 мандати до провінційного сойму, але 29 кандидатів сиділи у в'язницях. Керальські комуністи поділились на „лівих", які є прихильниками Пейпінґу, і „правих", що повинуються Москві. Провідники обох крил перелицитовуються в протиурядовій демагогії, яку проявляють — голодівками.

В ЕСПАНІЇ НЕ СТАЛО найвищого ступнем військовика — після ґенераліссімуса й голови держави Франсіска Франка. Ґенерал-сотник Аґустін Муноз Ґрандес перейшов у стан спочинку, закінчивши 70 років життя. Всі еспанці нетерпляче очікують, хто стане ґенералом-сотником у дійсній службі, бо коли Франко відійде від влади (він має тепер 74 роки), то при переході влади в інші руки, вірогідно при відновленні монархії, командант еспанських збройних сил відограє поважну ролю.

У ГОНОЛЮЛЮ ПРОГОЛОШЕНО ДЕКЛЯРАЦІЮ ПРО СПІЛЬНІСТЬ ПОЛІТИКИ ЗДА І ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ

Гонолюлю. — В Гонолюлю на Гавайських островах проголошено у висліді триденних нарад „на вершинах" між представниками ЗДА й Південного В'єтнаму Декларацію, яка складається із короткого формального вступу, ствердження цілей південно-в'єтнамського уряду, ствердження цілей американського уряду та спільних зобов'язань. Крім тієї Декларації оприлюднено водночас Спільний комунікат в десятьох точках. У ствердженні спільних зобов'язань ЗДА і Південного В'єтнаму кажеться, що „президент З'єдинених Держав та голова держави і прем'єр В'єтнамської Республіки зобов'язались переводити оборону проти агресії, працювати задля осягів соціяльної революції, поборювати голод, невіжество і недуги та змагати до осягнення миру". Однаково в заявах південно-в'єтнамських, як американських лідерів говориться про конечність „здобути серце народу", як про рівнорядно важливу передумову для перемоги над комунізмом, як вигра збройними засобами на бойовищах. Однаково в обширній згаданій Декларації, як теж в Спільному комунікаті не згадується нічого про поширення війни та взагалі про загострення способів дальшого воювання проти комуністичної агресії. Тільки на пресовій конференції, яку після закінчення конференції в Гонолюлю перевів південно-в'єтнамський прем'єр Нгуєн Као Кі, він згадав, що доручив американському президентові перевести блокаду чи замінування порту в Гайфонгу, як головної постачальної бази комуністів. Але він також відмовився говорити про побільшення американських збройних сил у В'єтнамі. Зате він висловив переконання, що до кінця наступного року вдасться перевести такі соціяльно-економічні й культурні реформи у Південному В'єтнамі, що комуністи втратять решту симпатій в народі і що тому сила комуністичних партизанів стопніє. Він передбачує розбиття головних збройних сил комуністів до кінця майбутнього року, після чого залишаться тільки недобитки в джунглі, що її треба буде прочищувати. Президент Джансон — стверджують газети — висловив надзвичайне вдоволення ходом і вислідом конференції на Гаваях. Під враженням її успіху він рішив делеґувати до Південного В'єтнаму віце - президента Гюберта Гомфрі, щоб той припильнував особисто започаткування тих реформ, що їх рішено перевести на гавайській конференції. Президент відлетів у вівторок пополудні до Лос Анджелес, де він мав стрінутись з віце-президентом Гомфрі. Після довшої наради з Президентом, віце-президент Гомфрі мав продовжувати подорож до Гонолюлю, де чекають на нього південно-в'єтнамські лідери та секретар хліборобства Орвіл Фріман, „похідний амбасадор" Аверелл Гарриман і інші високі американські урядовці, які прибули туди разом з Президентом на Гавайську конференцію, і вони мають разом відлетіли до Сайгону. Передбачується, що віце-президент Гомфрі перебуватиме у Південному В'єтнамі найменше три дні.

Голова Б-ва Дивізійників відвідав УНС і „Свободу" для затіснення співпраці

Голова Крайової Управи Б-ва кол. Вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії, інж. Василь Заброцький, на відвідинах в гол. канцелярії УНС. На фото стоять (зліва): гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох, ред. А. Драган, інж. Василь Заброцький, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір та гол. касир Роман Слободян.

Джерзі Сіті. — Закріплення дотеперішньої та наладнання ще тіснішої співпраці в майбутньому між Українським Народном Союзом і Братством кол. Вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії були причиною й головною ціллю відвідин голови Крайової Управи Братства, інж. Василя Заброцького, в головній канцелярії УНС і в „Свободі" у вівторок, 8-го лютого, в полудневих годинах. У розмові з головними екзекутивними урядовцями УНСоюзу: гол. предсідником Йосипом Лисогором, гол. касиром Романом Слободяном та гол. секретарем д-ром Ярославом Падохом і ред. А. Драганом, інж. Заброцький в першу чергу заторкнув деякі непорозуміння, що їх викликали між поодинокими членами очолюваного ним Братства принагідні дописи в „Свободі". Вияснивши ці справи, голова Братства й екзекутивні урядовці УНС були однодушні в тому, що дотеперішня тісна співпраця між УНС і Братством дала багато добрих наслідків, а її дальше затіснення є в найкращому інтересі як обидвох установ, так і всієї громади. Одним з багатьох прикладів творчої й конструктивної праці Б-ва в українській громаді може послужити — твердив гол. предсідник Й. Лисогір — найбільш активна і в кожному відношенні прикладна участь дивізійників у врочистостях відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні в червні 1964-го року, коли ввесь тягар і відповідальність за організацію походу та на площі під час відкриття спочивав на дивізійниках. Інформуючи про стан і працю Б-ва в ЗДА, Канаді та інших країнах, інж. Заброцький згадав, що у вільному світі перебуває тепер круглo 16 000 колишніх вояків 1-ої Української Дивізії, з чого найбільше, бо приблизно 8 000 є в Англії, інші є в ЗДА, Канаді, Німеччині, Австралії та в країнах Південної Америки. Братство в ЗДА нараховує 750 членів. Дружні розмови про Братство, УНС та українську громаду й українські справи продовжувались під час спільного обіду, в якому, як і в розмовах, взяв участь ще обласний організатор УНС п. Степан Гавриш, в товаристві якого інж. В. Заброцький приїхав з Філядельфії.

ПАПА ЗЛІКВІДУВАВ УРЯД ЦЕНЗУРИ КНИЖОК

Ватикан. — Папа зліквідував уряд цензури книжок, що проіснував понад чотири сторіччя. Як подає Ватиканський Річник на 1966, разом із іншими реформами і реорґанізаціями в Католицькій Церкві Папа Павло VI замінив уряд цензури книжок. Ліквідація уряду цензури книжок не виключає індексу заборонених книжок, що його підготовляв цей уряд. Декретом з 7-го грудня м. р. Папа фактично змінив процедуру діяння Ватиканської цензури. Уряд цензури книжок являвся важливим відділом Святої Конґреґації Папського Престолу. Декрет Папи Павла VI реорґанізує Святу Конґреґацію під новою назвою Свята Конґреґація для Доктрини Віри. За цією Конґреґацією залишається право перегляду і виготовлення листи книжок з єретичним змістом, чи теж небезпечних з погляду аморальности і безвірства та шкідливих для Церкви. Але засудження книжок і внесення їх на листу заборонених Церквою книжок буде відтепер залежати не від постійного уряду цензури, але від спеціяльних комісій, що будуть покликувані для розгляду небезпечних книжок. Автори книжок матимуть змогу особисто виступити перед комісією і обороняти своє становище, погляди та ідеї, висловлені у своїх книжках. Предсідником Святої Конґреґації для Доктрини Віри є самий Папа і під його проводом відбуваються засідання цієї важливої установи Католицької Церкви. Секретарем Святої Конґреґації є кардинал Оттавіяні, а асесором Архиєпископ Паренте. Точна процедура перегляду книжок комісіями буде подана у спеціяльному правильнику Святої Конґреґації для Доктрини Віри.

Президент пропонує Конґресові достосувати американське рільництво до потреб закордонної політики

Вашингтон. — Президент Джансон переслав 8-го лютого Конґресові окреме звернення, в якому плянує річно видати $3.5 більйона на позички і субсидії на те, щоб можна було поборювати голод і недокормлювання в країнах, які слабо розвинені під оглядом харчування. За ці фонди мали б американські фахівці збільшити рільничу продукцію в згаданих закордонних країнах. Президент пропонує скасувати теперішню програму Харчі для Миру, згідно з якою ЗДА давали харчі тим державам, які їх потребують. Висота висилаwaних харчів в рямках цієї програми була встановлювана на основі кожнорічної харчової надвишки в ЗДА. Тепер, згідно з пропозицією Президента висота американської рільничої продукції мала б бути вирішувана не тільки на основі домашніх потреб, але і на основі потреб недорозвинених під рільничим оглядом держав. Очевидно, що мали б у ЗДА залишатися і відповідні харчові резерви на випадок неврожаю в цій країні. В першому фінансовому році, який зачнеться 1-го липня ц. р., видатки на нову рільничу програму винесуть $1.6 більйона, але то сума є вже в бюджеті під пунктом Харчі для Миру. До цієї суми доходять ще $512 мільйонів на позички і субсидії на розвиток рільництва в чужих державах. Цими фондами заряджуватиме Агенція Міжнародного Розвитку. При продажу харчів за кордон будуть вимагати заплати в долярах, хоч у формі довгореченцевих позичок, а не, як було досі, що Харчі для Миру видавали за чужі валюти, які пізніше видавали ЗДА на допомогу недорозвиненим державам. Новий плян Президента збільшує ролю Департаменту Рільництва в допомозі закордонові. Цей Департамент вирішуватиме висоту і форму американської допомоги чужим державам. Коли Конґрес погодиться на пропозиції Президента, то поволі може зникати контроля рільничої продукції в цій країні. Очевидно, що ця зміна буде відбуватися поволі, і її треба буде дбайливо плянувати, щоб втримати потрібну висоту фармерської продукції, і щоб втримати ціни на фармерські продукти на відповідній висоті.

Торонтський хор „Прометей" виступить у Клівленді

Клівленд, Огайо. (зрв) — В неділю, 20 лютого ц. р. відбудеться тут о год. 5-ій після полудня в авдиторії Парма Сіньйор Гайскул великий концерт Українського Хору „Прометей" з Канади, яким від січня 1965 року диригує мгр Василь Кардаш. Цей хор засновано осінню 1949 року при Осередку СУМ-у у Торонто. Його основоположником і першим керівником був Зенон Гнопко. Під його рукою здобув собі цей хор право громадянства низкою концертів у більших містах провінції Онтаріо та участю в етнічних фестивалях Канади й українських національних і релігійних поважних імпрезах. В тому часі Хор „Прометей" випустив теж альбом звукових пластинок з українськими піснями. Зимою 1953 його музичним керманичем став проф. Лев Туркевич, який дав Хорові „Прометей" свій мистецький стиль і професійний рівень. З цим незабутнім диригентом львівського хору „Боян" та пізнішим музичним диригентом Театру ім. Лесі Українки й Української Опери у Львові Хор „Прометей" поставив в Торонто українські опери „Купало" та „Катерина" в супроводі Торонтської Симфонічної Оркестри, а опісля влаштував весною 1959 й осінню 1960 Симфонічні Концерти у славній „Мессей Гол". Після смерти проф. Туркевича в дні 4. листопада 1961, цим хором диригував Юрій Головко, а від 1963 року Степан Гуміцілович, з яким Хор відбув низку концертів у різних містах Канади й Америки.

Мгр Василь Кардаш є наймолодшим з-поміж усіх сьогодні діючих диригентів чільних українських хорів на півн. - американському континенті. Однак він має своє місце в історії українського хорового мистецтва у вільному світі. Після дворічного ув'язнення в ґітлерівських концтаборах Авшвіцу й Мавтгавзену, він студіював у Мюнхені, де провадив рівночасно Хор Апостольської Візитатури й Української Студентської Громади. В Канаді провадив він Хор при Українській Православній Громаді у Ванкувері (1950-1952), та Хор СУМ-у в Вінніпегу до 1960 року. Після чотирирічних студій на університетах Оттави й Монтреалю здобув він у 1964 році академічне звання магістра гуманістичних наук. Програму клівлендського концерту збагатить своїми виступами канадійський хореографічний ансамбль Василя Сомича.

Вінніпеґ. — Вистава „Безталанної" Карпенка-Карого в залі УНО у Вінніпегу 31-го січня була відзначенням і прощальним виступом актора Михайла Тагаєва, якому 80 років. Ювілят відтворив головну ролю Івана, він теж був режисером цієї вистави.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АВСТРІЙСЬКЕ РАДІО ПЕРЕДАЛО УКРАЇНСЬКУ СЛУЖБУ БОЖУ

Відень. — Тиждень 18-23 січня був тижнем молитви християн різних віровизнань за осягнення єдности християнського світу.

У програмі цього тижня Віденське радіо приготовило свою власну програму „Неділя Східньої Церкви" і в тій програмі, передавало Службу Божу із церкви св. Варвари у Відні.

Службу Божу відправляв парох Відня о. Венедикт Сютик, ЧСВВ в асисті о. Тараса Прокопова і о. Олександра Дзеровича.

Співав хор під упр. проф. А. Гнатишина.

Про факт передавання української католицької Служби Божої по радіо було повідомлено у всіх австрійських центральних газетах в оголошеннях програм радіопередач.

Тижневик „Радіо - Естеррайх" з 22. січня помістив більшу статтю Петера Мусиля з інформацією про Українську Католицьку Церкву та її Первоієрарха Кард. Сліпого, як і про церкву св. Варвари у Відні та її хор.

Стаття була ілюстрована світлиною церкви св. Варвари та світлинами диригента хору проф. А. Гнатишина і солістів хору.

СТУДЕНТИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ КРУТ

Нюарк. — Українська Студентська Громада в Нюарку відзначила в неділю, 6 лютого 48-мі роковини бою під Крутами врочистою імпрезою в залі Української Централі. Програму імпрези виповнила вистава триактової п'єси, що її спеціяльно для цього свята написала Ірина Постолюк, секретар місцевої Студентської Громади, а автором постанови був студент М. Бокало. Темою вистави була трагічна битва українських студентів з большевицькою навалою, відтворена при ефектовному освітленні, що його проєктував Орест Леськів, студентами - акторами на сцені, виготовленій Христиною Головчак. Виставу оглядало около двісті молодих глядачів, які в той спосіб віддали пошану героям Крут. З нагоди Свята Крут посадник Нюарку Аддонізіо видав проклямацію, проголошуючи день 6 лютого Українським Студентським Днем у Нюарку. Текст проклямації Нюаркського посадника відчитали перед початком вистави студенти М. Продюк і О. Вірщук.

Д-р І. ДОМБЧЕВСЬКИЙ ОЧОЛЮЄ САНАТОРІЮ

Кембел, Огайо. — Лікар д-р Ілярій Домбчевський був призначений директором туберкульозної санаторії округи Магонінґ біля міста Кембел у стейті Огайо. Абсольвент медичного факультету Празького університету д-р Домбчевський прибув до ЗДА в 1949 і тут працював у різних туберкульозних санаторіях у стейті Ню Йорк і Огайо. Санаторія округи Магонінґ, що її веде тепер д-р Домбчевський, має понад сто працівників, яких річні заробітні платні виносять майже пів мільйона долярів. Д-р Домбчевський є членом УНС, у Товаристві „Сокіл" — 218 Відділу в Кембел.

СЕСТРА ЛЕСІ УКРАЇНКИ В МОНТРЕАЛІ

Монтреаль. — З нагоди святкування 30-ти ліття Жіночого Товариства ім. Лесі Українки при Товаристві „Просвіта" ім. Т. Шевченка в Монтреалі, до цього міста загостила з Америки Ізидора Косач-Борисова, сестра Лесі Українки, і була визначним гостем у програмі святкування. При цій нагоді інші жіночі товариства, в тому числі і відділ СФУЖО, влаштували різні прийняття, щоб дати нагоду українським жінкам познайомитись з таким рідким гостем.

АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР У БАЛТІМОР

Балтімор. — Дев'ятий Академічний Вечір Українського Академічного Товариства „Зарево" відбудеться в суботу, 12-го лютого, о год. 7-ій увечорі в залі „Самопомочі" в Балтімор на тему: „Майбутнє України в перспективі світових подій". На вечорі, що матиме вигляд дискусійного форуму, будуть виголошені такі доповіді: Богдан Гасюк: „Чи можна дійти до визволення України шляхом революції"; Н. Марковський : „Чи можна дійти до визволення України шляхом еволюції"; Таркс Хархаліс: „Україна і розходження у комуністичному бльоці; С. Зелинська: „За яке майбутнє українців у ЗДА?" і д-р Юрій Криволап: „Світовий Конґрес вільних українців в аспекті визвольної боротьби України". Підчас перерви буде передана накручена на ленті популярна пісня революційного підпілля в Україні.

„БУРЛАКИ" З БОФФАЛА СПІВАЮТЬ В ЮТИЦІ

В суботу 12-го лютня Відділ УККА в Ютиці влаштовує Академію з приводу Роковин 22-го Січня. З цього приводу чоловічий хор „БУРЛАКИ" Братства кол. вояків I. Української Дивізії УНА в Боффало дасть концерт Української Вояцької Пісні. Хор співає під управою п. Юрія Лаврівського.

Святочну промову виголосить д-р Михайло Логваз зі Сиракюз. Монтаж „Борцям" виконає Ірина Лаврівська і хор. Монтаж „Софійський Майдан" з поем Лесі Храпливої, Ол. Герети й Леоніда Полтави виконають п-і Ірина Запаранюк і Володимира Смик. Академія відбудеться в Українській Авдиторії при 6 Коледж вул. в год. 6-ій веч. З цього приводу буде також зустріч дивізійної Братії після Академії.

ГРА НА КОБЗІ В АМЕРИКАНСЬКІМ РАДІО

Радіостанція WKCR-FM на хвилі 89.9 передаватиме півгодинну українську програму у четвер, 10. лютого о год. 9:30 ввечері. Вона буде присвячена старинному українському інструментові кобзі. Кілька пісень на кобзі виконає наш відомий кобзар Павло Конопленко-Запорожець. Наступна програма в четвер, 24. лютого, в тій же годині, буде присвячена українській церковній музиці. Керівником української програми WKCR-FM при Columbia College є студ. Богдан А. Оришкевич.

КНИЖКА ФІЛОСОФА ОРТЕҐИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Ню Йорк. — Відомий твір еспанського філософа Хосе Ортеґи-і-Ґассета „Бунт мас", що появився був друком в 1930 році і від того часу поширився у копіях і перекладах по всій землі, вийшов окремою книжкою в українському перекладі у виданні Організації Оборони Чотирьох Свобід України. Книгу Ортеґи переклав молодий наш науковець і перекладач Вольфрам Бурґгардт, син покійного поета Юрія Клена. Ортеґа — один із тих філософів, що студіював суспільні рухи нового часу. Він чи не найкраще схарактеризував нову людину, що її витворили нові умовини масової продукції і масового спожиття. Книга „Бунт мас" була широко інтерпретована ще за життя еспанського філософа (він помер 1955 р.) і здобула собі велику почитність так у спеціялістів, науковців, соціологів і політиків, як і в широкого масового читача.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Роковини договору в Берестi

Побіч славної дати 22 січня, що її українські патріоти відзначають кожного року як символ незалежности і соборности України, і побіч трагічних дат, зв'язаних із Крутами та Базаром, що постійно нагадують нам про ворожу агресію, — період визвольних змагань багатий ще датою, що є доказом самостійної політичної дії молодої української держави. 9-го лютого 1918 р. представники Української Народної Республіки засіли у Бересті до одного стола з представниками Австро-Угорщини, Болгарії, Німеччини й Туреччини і спільно підписали договір про замирення. Берестейський мир — це державний акт України, і він є вимовним свідченням того, що Україна не лише проголосила свою незалежність, але й виступила, як суверенна держава, на міжнародній політичній арені і була визнана іншими державами, як рівнорядний партнер у дипломатичних переговорах.

Берестейський мир має свою історію, що тісно зв'язана із визвольними змаганнями українського народу. Після перевороту в Петербурзі, коли большевики почали шукати доріг для замирення на Східньому фронті, Українська Центральна Рада — вже 19-го листопада 1917 р. поробила заходи для заключення перемир'я, бо на терені України проходили австро-угорський, німецький і румунський фронти. 28-го грудня того ж року Центральна Рада підписала угоду про перемир'я з військами держав почвірного союзу, до якого входили Австро-Угорщина, Болгарія, Німеччина і Туреччина.

В той час большевики почали переговори з цими ж державами у Бресті Литовському, і Україна, емансипуючись в напрямі до повної незалежности, вислала туди 1-го січня 1918 р. свою делеґацію під проводом В. Голубовича у складі: М. Полоз, О. Севрюк, М. Левитський і М. Любинський. Ця делеґація була визнана речником почвірного союзу, графом О. Черніним, як незалежне представництво Української Народної Республіки. Становище цього представництва ще більше зміцнилось після 22-го січня 1918 р., коли в Києві проголошено незалежність України. Головою української делеґації став тоді О. Севрюк.

Про значення незалежної української дипломатичної акції вказує реакція большевиків. Саме тоді вони створили у Харкові свій „уряд", головно з тим розрахунком, щоб могти вислати представників цього „уряду" на переговори до Брестя. Представник харківського „уряду" Є. Медведєв складав навіть разом із Троцьким декларації, щоб спаралізувати політичні ходи уряду Української Народної Республіки.

Доля Берестейського договору відома. Австро-Угорщина розпалась і тим самим підпис її представника під договором став недійсним. Німеччина у 1922 р. угодою з большевиками в Рапалльо занулювала цей договір; так само зробила й Туреччина. Болгарія, навіть формально не відкликуючи договору, не затримала його. Берестейський мир пошкодив Україні на мировій конференції у Версалі, але зимою 1918 р. він був актом державної необхідности.

Хоч наїзд большевиків зруйнував молоду українську державу, Берестейський мир уможливив продовження збройної боротьби за неї на яких три роки. Він залишився, як одна з найповажніших дат в новітній історії України.

Обов'язок діяти і відповідати

У той самий час, як президент Джансон переводив у головній кватирі адмірала Шарпа на Гаваях наради з найвищими військовими, політичними та господарськими фахівцями ЗДА й Північного В'єтнаму, голова сенатської Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайт склав для преси ще одну заяву з критикою в'єтнамської політики Президента, цим разом висловлюючи острах, що та політика приведе до війни з комуністичним Китаєм. Сенатор Фулбрайт твердить, що переслухання, ведене його Комісією в справах війни у В'єтнамі, має на цілі з'ясувати всі можливі непорозуміння, які постали в зв'язку з цим у народі. Однак загально вважають, що ціла низка попередніх виступів сенатора Фулбрайта надала цим переслуханням характеру опозиційної акції.

Відомий американський коментатор Роберт Дж. Співак у своїй синдикованій колюмні протиставить сенатора Фулбрайта, як людину, яка тільки роздумує, медитує, президентові Джансонові, який теж роздумує, але й діє. Президент, — пише Співак, — є оптимістом, Фулбрайт — песимістом. Президент, передумавши справу, рішуче діє, Фулбрайт завжди обережний. Американський публіцист не всилі уявити собі Фулбрайта в ролі президента ЗДА просто тому, що цей сенатор засадничо займає негативне становище. Президент поступає на основі реальної ситуації, на основі фактичного стану, — Фулбрайт проповідує свої теорії, поради й суґестії на основі своїх бажань і таких міркувань інтелектуала, який просто не бере на увагу того, що хтось — в даному разі Мао Тсе-тунг і Го Чі Мінг — ніяк не хоче йти по лінії міркувань американських інтелектуалів-пацифістів.

Це — першорядний приклад, як два діячі одної партії, більш-менш одного віку, обидва з великим політичним стажем, обидва на впливових становищах, можуть різнитися психікою, підходом до актуальних державних проблем і ділами. Хоч становище голови сенатської Комісії для закордонних справ високе, почесне й відповідальне, його роля може звузитися до ролі вічно невдоволеного критика. Член Сенату — висока честь, проте відповідає він насправді тільки перед своїми виборцями і перед форумом тієї законодатної палати. Зате президент З'єднаних Держав відповідальний перед історією. І він не може пасивно придивлятись, роздумувати й критикувати: він мусить рішатися і діяти. Він мусить мати відвагу відповідальности, навіть тоді, коли це відповідальність буквально за життя мільйонів, за бути-не-бути його батьківщині та й усьому світові. Тому, наприклад, сенаторові Фулбрайтові приходиться легко „дораджувати" — прийняти комуністичний Китай до Об'єднаних Націй, визнати його і розпочати з ним торгівлю, визнати у справі В'єтнаму так званий Фронт Національного Визволення за офіційного партнера у переговорах, підписати з ним мир, відкликати американські війська з В'єтнаму і зажити в мирі і добробуті. Але чи справді настав би тоді мир і добробут?! Американський президент і його державний секретар мають за обов'язок передумати абетку, не зупиняючись на „а-б-в", і не спускати з очей досвіду історії, великої вчительки державної мудрости. Роля критика „на боці" дуже вигідна. Роля тих, що відповідають, іноколи трагічна. І хоч потрібні й критики, на пошану заслуговують і до історії входять головні ті, що діють.

УРЯДОВІ ЗАХОДИ ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ

Президент Джансон недавно переслав Конгресові звіт про розвиток економіки З'єднаних Держав Америки. Про цю саму справу говорив він також і в своєму зверненні „Про Стан Унії".

Над цими звітами Президента відбуваються тепер переслухання в Спільній Конгресовій Економічній Комісії.

Як перший, зізнавав перед цією комісією секретар скарбу Генрі Г. Фавлер. Він вповні підтримував основні тези Президента і обороняв економічну політику Уряду, яку атакують республіканці, твердячи, що Уряд штучно підтримує економіку, і тому це криє в собі загрозу інфляції.

Секретар скарбу твердить, що в минулому вже були випадки, коли Уряд ЗДА різними фіскальними та монетарними засобами сповільнював ріст економіки, і внаслідок цього приходила економічна знижка. Не можна, казав він, занадто натискати на економічні гальма, бо це затримує розвиток економіки, а цього не хочуть і самі критики економічної політики Уряду.

Проєкт бюджету на 1967-ий рік Уряд склав на основі реальної ситуації ЗДА і в світі. Оборонний бюджет мусить бути такий, щоб можна було продовжувати війну у В'єтнамі доти, поки цього буде треба. І тому Президент у своєму економічному звіті згадував про можливості інфляції.

З-поміж чинників, які мають стримувати інфляційний натиск на економіку, треба згадати такі:

— Податки до системи соціяльного забезпечення, які протягом року мають зрости на 6 більйонів долярів.

— Переведене Федеральною Резервовою Радою підвищення відсотків від позичок, що утруднює одержання кредитів.

— Нові урядові податкові пропозиції, що витягнуть із кишень платників податків в цьому календарному році $2.9 більйона, хоч в дійсності податки не збільшено.

— Майже збалянсований федеральний бюджет на 1967-ий фінансовий рік і лише на $1.8 більйона заплянований дефіцит.

— Дальший розвиток промисловости внаслідок збільшених у минулому році інвестицій.

— 1,500,000 молодих робітників, що цього року вийдуть на ринок праці.

В додатку до цього, сказав секретар скарбу, не вільно змагати до стабільности цін, не дбаючи про повне затруднення робітної сили.

На думку Фавлера, треба докладно дослідити та проаналізувати, як впливатимуть на розвиток економіки вище згадані чинники, і щойно тоді, якби появилися виразні ознаки інфляції, взятися до таких засобів, як збільшення податків, контроля цін та платень і дальше утруднення кредитів через підвищення відсотків.

Фавлер заявив, що всякі зміни в податковій системі треба робити так, щоб їх відчули однаково всі категорії податковців: від найбагатших до найбідніших. Про це повинен подбати Конгрес, коли б зайшла потреба змінювати податки.

Асистент секретаря скарбу, Стенлі С. Соррей, заявив, що, зменшуючи або збільшуючи податки від корпорацій, треба змінювати також особисті прибуткові податки.

Свої цілоденні зізнання Фавлер закінчив заявою, що Уряд не дармуватиме, коли б зайшла потреба видати відповідне зарядження проти інфляційного тиску на економіку. Конгрес повинен бути готовий діяти швидко і рішуче, коли треба було б вносити зміни у висоті податків. Очевидно, він мусить мати готові головні засади, щоб негайно схвалити потрібні зміни.

Л. Г-ів

КУПІВЛЯ В КРЕДИТ — ВИГОДА ЧИ КАЙДАНИ

У З'єднаних Державах все можна купити в кредит, від пари черевиків до будинку. Половина всіх американців мають кредитові картки або купують на виплату, навіть тоді, коли мають змогу заплатити готівкою. Дві третини авт купується таким способом. Багато великих фірм і фабрик поширили свої підприємства, продовжуючи кредит покупцям.

Завдяки такій системі ви можете почати ужавати вашу покупку, не чекаючи поки матимете гроші, щоб купити її. Одна молода мати витрачала понад 100 дол. річно на пральну машину-автомат. Завдяки кредитові вона мала змогу купити власну за неповних 200 долярів.

Але нерозумне вживання кредиту часто приводить до важкого стану, а іноді й до руїнації. Найперше споживачі мусять розрахувати, яку частину свого заробітку легко буде сплачувати. Подаємо тут кілька мудрих правил:

— Купуйте тільки те, чого справді потребуєте.

— Уникайте робити в кредит невеликі покупки.

— Купуйте там, де відсотки найменші.

— Не погоджуйтесь на місячну сплату боргу, яку вам важко буде платити.

— Позичайте якнайменше, а не стільки, скільки вам можуть запропонувати.

Як порівнювати вартість

Більшість родин просто не знає, скільки вони платять за кредит. Грошова позичка звичайно коштує менше, аніж купівля в кредит. Наприклад, купуючи авто, вигідніше позичити гроші в банку і на ці гроші купити, аніж купити авто в кредит і виплачувати продавцеві.

Найдешевша позичка — позичка під забезпечення життя. Ви платите відсотки, звичайно близькі 5½ річно. Але треба намагатися сплатити цю позичку якнайскорше, бо родина забезпеченого потребує цього забезпечення на випадок нещастя.

Ощадні каси також запроваджують позики. Ви можете позичити під свої власні заощадження за невеликий відсоток. Але ті, що мають заощадження, не потребують журитися позичками.

Персональний кредит у банках також часом буває вигідний. Вони нараховують 4-5½, але дійсний відсоток зростає майже вдвоє, бо ви мусите виплачувати місячними ратами. Великі крамниці нараховують 1-1½% як „заобслугу" на місяць. Але дійсний відсоток зростає на рік у 12 разів.

Маленькі позичкові фірми звичайно беруть від 18 до 42½, залежно від стейту і суми позики. За несплату ваше майно можуть ліквідувати, удержувати борг з вашої платні.

Якщо ви купили щось у кредит і не маєте змоги сплачувати борг, постарайтесь позичити гроші, щоб його сплатити. Ви платитимете більше відсотків, але таким способом зможете сплатити борг за коротший час.

Якщо ви потрапили в скрутне становище, не приховуйте його і не викручуйтесь, а чесно й одверто поясніть вашу ситуацію. Більшість американських кредиторів зрозуміють ваше становище і підуть вам назустріч.

Американська Рада

ХТО ВІН, ДРУГ КОБЗАРЯ?

У Тараса Шевченка є такий, оповитий смутком, вірш:

Ой, по горі ромен цвіте,
Долиною козак іде
Та у журби питається,
Де та доля пишається?

Чи то в шинках з багачами?
Чи то в степах з чумаками?
Чи то в полі на роздоллі
З вітром віється по волі?

Не там, не там, друже-брате!
У дівчини в чужій хаті,
У рушничку та в хустині
Захована в новій скрині.

Цей вірш написано в Лихвині на Харківщині влітку 1859 року, невдовзі після того, як поет з ненависної московської солдатчини повернувся в Україну.

Над текстом авторова присвята — „Ф. І. Черненкові на пам'ять 22. IX. 1859 року".

Дослідники встановили, — розповідає в „Літературній Україні" Л. Бойко, — що того ж дня Тарас Шевченко подарував Федорові Черненкові примірник поеми „Тризна", а майже за рік перед тим — власний офорт „Свята сім'я" з автографом вірша „Сон", записаного на звороті офорту.

Хто ж він, Федір Черненко, якому Кобзар присвятив одне з найсердечніших своїх творінь? Чому саме з цим твором пов'язав поет ім'я Черненка?

Дослідники й коментатори Шевченкової творчости дещо знали про Ф. Черненка. Ті скупі знання зводяться до того, що Федір Черненко — інженер, член української громади в Петербурзі. О. Кониський, якому доводилося бачитися й розмовляти з Черненком, лише повідомив, що „один з приятелів" Тараса Шевченка „був чоловік невбогий, щирий українець, людина гостинна і незвичайно добра".

Тепер один із дослідників Шевченкової творчости, Петро Жур, проаналізувавши численні архіви, відтворив образ близького поетового друга.

Федір Черненко був військовим інженером - архітектом у Петербурзі. Академія Мистецтв надала йому звання мистця архітектури, і він працював в інженерному департаменті військового міністерства офіцером кресля́рні.

Чому ж саме вірш „Ой, по горі ромен цвіте" присвятив Шевченко Черненкові?..

Як відомо, Тарас Шевченко леліяв думку переїхати в Україну, придбати на Черневчій горі, біля Канева, клаптик землі й побудувати собі хату. Мрія про родину, про „дівчину в чужій хаті", яку хотілося привести до своєї, полонила поетове серце. Кому ж було розповісти про найтаємніші думки, з ким порадитися, як не з відданим другом, до того ж — мистцем архітектури?

Одна з відвертих розмов і відбулася в них 22 вересня 1859 року. Зворушений розмовою Тарас Шевченко присвятив згадану поезію Федорові Черненкові. Тоді ж вони вдвох узялися складати проєкт нової хати. Зроблено кілька варіянтів пляну. Доводиться здогадуватися, що принаймні два з них належать Черненкові. Робочий варіянт хати, накреслений Ф. Черненком, у відповідності до схематичного пляну Тараса Шевченка, був у принципі схвалений поетом. Про це ж свідчить зроблений на пляні підпис близького поетового друга Грицька Честахівського. От за цим пляном Тарас Шевченко і хотів збудувати собі хатку над Дніпром у 1861 році, на тім місці, де тепер його могила...

М. Ш.

АМЕРИКА МАЄ 500,000 ПАСІЧНИКІВ

Цього року Конвенція Пасічників Америки відбулася в Чатануґа, Теннесі, від 19-го до 24-го січня. Цілий тиждень була гарна погода, аж при кінці випав сніг на 8 цалів і мороз 5 нижче зера. Треба було затриматися ще два-три дні. Невигоди жадної не було, бо Чатануґа має досить готелів. Всіх пасічників було понад 800. Приїхали майже зі всіх частин Америки, навіть з Канади і Мехіко. Затриманий в мотелі, маю час переглянути свої нотатки з конвенції. З доповідей довідався, що всіх пасічників є в Америці коло 500,000. Мають 5 мільйонів 558 тисяч вуликів. Випродукували 1965 року 283,023.000 фунтів меду. На 2,100,000 фунтів менше, як 1964 року. Продається фунт пересічно по 40 центів за фунт. Це є коло 114 мільйонів долярів. До того додати, що випродукували також 5 мільйонів фунтів воску, по 50 центів за фунт, що дає 25,000.000. Агрономи Америки обчислюють, що саме запилювання рослин бджолами кожного року приносить користи фермерам один більйон долярів.

М. Сурмач

Мих. Калиний

„ЦАР МОСКОВСЬКИЙ", АБО „РУССКІЙ УКРАІНЕЦ"

Куритиба. — З усіх творів світової і соцреалістичної літератури Андрій Кириленко найбільше полюбляв один твір, який знав майже напам'ять. Розбудіть його вночі і запитайте:

— А як там написано про того лейбориста?

І Андрюша відразу, ніби пущена на патефоні платівка, перекаже рядок за рядком один з фейлетонів Заславського, свого часу надрукований у московській „Правді".

У тому фейлетоні, висмоктавши хто-зна з яких джерел, Заславський подав доволі цікаву подробицю з біографії міністра закордонних справ Великобританії Моррісона, що заступив на тому становищі Бевіна у повоєнному кабінеті Еттлі. Справа виглядала начебто так:

Ще молодим, Моррісон стояв в одному з лондонських портів, з неприязню поглядаючи на людей, що вантажили якісь товари на корабель. Він не мав жадного фаху, жадних талантів, і тому мусів ставати до тяжкої праці вантажника. Ця робота була йому ненависною, а до легкої бракувало знань.

І от в цю критичну хвилину до Моррісона підійшов старий чоловік, пильно на нього подивився і попросив показати йому свою руку. Моррісон простягнув її невідомому. Той, поглянувши на долоню, відразу прорік:

— Не журіться, дорогий пане, вас у майбутньому чекає тека міністра закордонних справ Великобританії...

Чому ж так припав до серця цей фейлетон Андрієві Кириленкові?

Він належить до чільних постатей у московському Кремлі. Є членом Президії ЦК КПСС і керівником партійного орґбюра для Російської Федерації — РСФСР. Колись був секретарем Дніпропетровського обкому партії. Під час другої світової війни його, разом з різним промисловим та сільськогосподарським майном, за наказом Сталіна, вивезено на Урал, де став він секретарем Уральського обкому партії.

По війні, коли чимало вивезених людей верталися на Україну, Кириленко твердо вирішив стати „неповоротцем", і залишився далі керувати комуністами Уралу. Бо ось саме тоді йому до рук попав згаданий вище фейлетон Заславського. Цей твір і перерішив усе дальше життя Андрія Кириленка. Він відразу пригадав собі...

... З великих московських риб про Андрія Кириленка в широкому світі знають найменше. Відомо, що він офіційно подав свою національність як російську. Це здивувало навіть російських емігрантів, бож Кириленко народився в Україні, в українській родині, вчився в українських школах... У Москві, взагалі в червоній імперії, Кириленка іронічно називають „русскій украінец".

Проте, він сам, Кириленко, добре знає, в чім справа, знає, де шукати заритого собаку. Читаючи в „Правді" про Моррісона, він пригадав собі власні молоді роки, пригадав конкретний випадок.

Десь у році 1925-ім, тоді ще Андрюша Кириленко, з гуртом своїх однолітків, стояв на високому мості в Кайдаках, у Дніпропетровському і лузав насіння, вправно спльовуючи лушпиння то в один бік, то в другий, тобто — то на завод імени Петровського, то на завод імени Леніна. А ті два велетні металюргії куріли і бойові пасма підносилися над ними вгору, нагадуючи, що тут витоплюють чавун, роблять залізо.

Андрюша Кириленко був тоді ще такого типу, початкуючим комсомольським активістом, якого вдало схарактеризував письменник Леонід Первомайський у п'єсі „Містечко Ладеню". За Первомайським, такий активіст на кожне запрошення „старшого товариша" висловитися в якійсь політичній справі, завжди відповідав однаковим реченням: „Оце так, оце да, оце б і я сказав — ну-да!", ніколи не збиваючись з генеральної лінії ні вправо, ні вліво...

Позираючи на обидва заводи, Андрієві Кириленкові ніяк не хотілося гнути свого горба ні біля мартенів, ні біля домен. Хай хтось там топить метал, включається в соціялістичне змагання, записується в ударники, а він воліє щось інше, краще та легше. Як би ото вислизнути з „робітничої класи", стати відповідальним працівником „з відривом від виробництва", поза змінами, поза цехами, поза фабриками?

Тут не знати звідки на мості взялася стара циганка.

— Дай руку, хлопче, всю правду скажу, — мовила вона впрост до Кириленка.

— А не обдуриш? — байдуже запитав кандидат на відповідального працівника.

— Циганка ніколи не бреше.

— Та дай, Андрію, цікаво послухати, що наплеще цей опіюм, — загули в гурті молодики.

Коли Кириленко згодився, циганка зауважила:

— Спочатку посрібли мою руку, тоді почуєш не слова, а золото.

Андрюша неохоче подав 20 копійок (скільки б можна за них купити насіння?), і циганка почала роздивлятися долоню молодого чоловіка:

— І-і-і!.. — багатозначно протягнула вона, випустила руку хлопця і швидким кроком подалася геть від парубоцького гурту. Уже на ходу, повернувши голову, вона вигукнула:

— І будеш ти царем московським або... ходитимеш біля царів...

С. Риндик

ДОЛЯ ІДЕАЛІСТА

(Давня історія)

(3)

Звільнене від соціялізму місце в Рекошиній душі вакувало пару років, а потім мало-помалу почав формуватися там інший ідеал, зовсім відмінний від попереднього. Ідеал кожного хлопця, що дійшов до свого віку, один раніше, другий пізніше. Цим ідеалом стала гарна жінка...

Якщо міряти силу різних ідеалів їх привабливістю, то ніхто не відважиться заперечувати, що жінка у величезній більшості випадків найпривабливіший ідеал. А у випадку Рекоші цей ідеал мав ще свої особливі принади. Рекоша не мав найменшої охоти і найменшого наміру захоплюватися будь-ким і сходитися з будь-ким. Він знав, що в історії людства були такі красуні, як єгипетська цариця Клеопатра, як Олена Менелаїха і нарешті як асирійська цариця Семираміда, найкраща з усіх, і не бачив ніякої причини, чому б вибраниця його серця мала бути хоч на макове зерно поганіша від них. І в цьому він мав повну рацію. Правда, тих великих красунь він сам ніколи не бачив і ніде не знаходив якогось виразного опису їх краси, тож не міг сказати, чим саме вони були гарні, але для нього було ясно, що їх краса в свій час затьмарила всіх тодішних жінок на світі. Тож мусіло бути справді не абищось. Такою мала бути і його кохана, і такий образ засвітився в його палкій уяві.

Це був образ чорноокої красуні. Чорні очі видавалися йому найкращими. Може тому, що околишні дівчата були здебільшого і переважно карокі. А може тому, що в піснях чорні очі здавна були ознакою найбільшої краси. Але одного разу він побачив дуже гарну дівчину, не чорнооку, а блакитнооку. Очі сяли, як небо, і хвилями їх небесна блакить переходила в синю синь, а хвилями в аква марину. Очі грали! Такого чуда Рекоша ще ніколи не бачив. Поставлений перед фактом, мусів признати, що можуть бути гарні і блакитні очі. Трохи пізніше побачив ще кращі сірі очі. Світилися мудрим спокоєм і скоряли людину, як малу дитину.

— За такими очима чоловік пішов би на край світа! — подумав собі. — Мабуть, і моя Семіраміда була сіроокою. Напевно!

А ще далі трапилося Рекоші побачити дуже гарні очі різних інших забарвлень, і на ділі переконатися, що краса дівочих очей зовсім не залежить від їх пігментації, і вернувся назад до старої думки, що його ідеал — Семіраміда була таки чорноока.

— Але це не важне, — додав, подумавши, — бо ренета добра і зелена, і біла. Добра теж і папірівка, добра й циганка, і епасівка, і антонівка. Тому найліпше мати на складі різні сорти яблук, різні відміни. Розумно роблять магомети, що дозволяють мати цілі гареми жінок. Це дуже мудра релігія.

З того часу, як Рекоша прийшов до такого розуміння справи, його ідеал жінки втратив до певної міри ясність і виразність. Зібрати всі кольори до однієї пари очей не можна, і така синтеза Рекоші не вдалася, хоч як він намагався уявити собі такі очі, що грали б усіма барвами, йому знаними. Тому новий ідеал не був таким ясний, як колишній соціялізм. Цю неясність збільшували ще інші причинки жіночої природи: брови, ніс, уста, стан, ніжки, ріст тощо. Аж ніяк не міг би сказати, що його Семіраміда була конче висока на зріст, бо бачив малих дівчат, таких гарних, що хотілося вхопити ту чи ію на руки, притиснути до грудей і носити, як найдорожчі діяманти.

Таке саме з голосом. Кожного вечора можна було чути дівочі співи. Це співали дівчата, що йшли до цукроварні на нічну роботу. З кожного поблизького села виходила окрема капеля. На чолі кожної капелі виступала своя дзвени-дівка. Вона вела перед у всіх співах. Її голос був такий сильний і могутній, що хлопці, слухаючи його, зривали з чубів шапки і кидали ними об землю, а на придорожніх тополях листя трепетало. Це не було сопрано, ані альт, ані тенор, ані бас. Це був дзвени-голос! А сама дзвени-дівка, коли виводила ті голоси, то сяла такою самою красою, як та зоря, що летіла з неба та й упала додолу.

Заглянувши одного разу до Києва, Рекоша зайшов був на концерт якоїсь співачки, що приїхала з Петербургу і виступала під іменем „дівиці Марго". Концерт почався тим, що на сцену вийшла гарна, висока панна, взяла стілець, поставила край рампи, сіла й дала знак музикам. Ті почали мелодію „Волга, Волга". І за хвилю цілим театром потряс баритон дівиці Марго:

Ізза острова на стрежень,
На простор речной волны...

Заплющивши очі, можна було подумати, що співає молодший брат Шаляпіна, а тим часом це була гарна, як сонце, дівчина. Це було нове видання Семіраміди. В кожному разі малощо бракувало до неї. І той баритон лунав дві години. Зачаровані слухачі обкидали баритоністку букетами квітів, а вона усміхалась до них променистими усмішками й посилала ручкою поцілунки. І Рекоша був сам не свій.

— Можна здуріти! — казав. — Ті співачки вміють бути чарівними. Такою була й моя Семіраміда.

Незабаром він мав нагоду пересвідчитися, що й голос так само, як колір очей, не грає вирішної ролі в ланці жіночої краси й привабливости. Проходив якось коло „чистки паровозів", біля місця, де вигортають із паровозних печей попіл і всякі недогарки. І побачив дівчинку: порпалася в тих недогарках і вибирала звідти „кокус", куснї земляного вугілля, що перегоріли без належного доступу повітря на кокс. Була брудна, мала чорні руки, замурзане сажею обличчя, а проте була гарна.

(Далі буде)

Фінікс, Арізона

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В АРІЗОНІ

На знімці (зліва): Василенко, о. Горошко, інж. Чопівський, о. Ілінський, п. Івасів, п. Литвинишин, п. Бурда Сидять діти Анна Пом'як і Петро Савицький та губернатор Семюіл Коллард

Фінікс, Арізона. — 20-го січня 1966 року губернатор стейту Коллард підписав проклямацію про встановлення 22-го січня днем української незалежности в Арізоні. Делегацію до губернатора із семи осіб та двох дітей очолив голова Відділу УККА інж. В. Чопівський. В ній взяли участь о. Горошко, парох греко - католицької парафії, о. Ілінський, нафі, та представники органі фі, та представники організацій: п. Василенко від Т-ва Прихильників УНР, п. Івасів від Рідної Школи, п. Литвинишин від УККА, п. Бурда від православної парафії, та діти з Рідної Школи Анна Пом'як і Петро Савицький. В день 22-го січня на капітолі у Фініксі був вивішений український прапор.

Минуло вже п'ять років, як в Арізоні підписується проклямацію про День Української Незалежности, і кожного 22-го січня повіває на капітолі український прапор.

С. В.

ПЕРЕД 50-ЛІТТЯМ ЗАСНУВАННЯ ФОРМАЦІЇ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

Про українські визвольні змагання в роках 1917-1921 пишеться і говориться в нас багато, але дехто надає тим визвольним змаганням фальшиве насвітлення.

Особливо українці наймолодших поколінь часом уявляють собі і думають, що Армія Української Народної Республіки, — це були малі повстанські партизанські відділи, в яких панувала „анархія" і „отаманщина". В дійсності та „анархія" і „отаманщина" проявлялись тільки в імпровізованих, самочинних декотрих повстанських загонах, але в хаосі війни і революції зродилися і військові формації цілком добре зорганізованих дисциплінованих військовиків, з яких постала, в складі понад 10 дивізій — Армія УНР.

На більшу кількість дивізій не вистачало вишколених молодших і старших командантів і озброєння.

Серед найкращих українських військових формацій були: Запорізький Корпус, Корпус Січових Стрільців, 3-тя Залізна Дивізія та інші дивізії, які творились пізніш. Юнацькі школи, зорганізовані на зразок старшинських шкіл европейських держав, зовсім не були гіршими за старшинські школи французької, німецької чи англійської армії.

Січові Стрільці, Запорізький Корпус, 3-тя Залізна Дивізія вкрили свої прапори славою, їх геройські чини були виявом найздоровіших, творчих сил українського народу, і не дарма український нарід згадує ті військові формації добрим словом і з любов'ю.

Колишні Січові Стрільці, яких уже залишилось між живими не багато, повзяли шляхетний задум підготовити святкування п'ятдесятиліття створення славного Корпусу Січових Стрільців, якого існування тісно зв'язане з ім'ям командира цього Корпусу полковника Євгена Коновальця.

Діяльність того славної пам'яті полковника та всіх Січових Стрільців почалась під час революції в Росії 1917 року, коли в Києві, волею українського народу встановлено державну владу України і вибрано Українську Центральну Раду та започатковано організувати українські збройні сили. Ті збройні сили творили історію України в численних боях з ворогами Української Держави, і хоч бої скінчилися невдачно, то вони стали одною з основ державницьких традицій нашого народу, одним із джерел скріплення і формування духовости доньок і синів України.

Імена і діла таких Січових Стрільців, як полк. Євген Коновалець, полк. Андрій Мельник, полк. Роман Сушко, полк. Роман Дашкевич, сотн. Микола Загаєвич, сотн. Федір Черник, стають леґендою, скарбом історії нашого народу.

Свого часу, колишні Січові Стрільці були видали у Львові цінну книгу про Корпус Січових Стрільців „Золоті Ворота", але та книга вже давно розпродана, і сучасне молоде покоління її не читало.

В наших теперішніх умовинах на еміґрації трудно і подумати про перевидання книги „Золоті Ворота", а все ж треба б якимсь способом відзначити п'ятдесяту річницю створення формації Січових Стрільців, яка у революційній хуртовині виросла в корпус зі своєю кадрою в Києві і потім у Староконстантинові.

Колишні Січові Стрільці, що ще живуть в Америці та в Канаді і в інших державах, рішили відзначити п'ятдесяту річницю створення формації Січових Стрільців виданням пропам'ятної відзнаки для живих і для родин померлих СС-ів.

Та відзнака буде дорогою пам'яткою служби Україні в рядах Корпусу Січових Стрільців і гордістю родин колишніх Січових Стрільців. Та відзнака пригадуватиме потребу зберегти і плекати традиції українців державників, та буде кликати до їх обов'язку довершити і здійснити ідеали Січових Стрільців, здобути державну незалежність Соборної України.

Колишні Січові Стрільці, що мають видати згадану відзнаку, звертаються з проханням до заінтересованих осіб, щоб повідомили ініціяторів цього діла, хто замовляє ту відзнаку. Чи замовляє її тільки для себе, чи може і для когось із родини покійних Січових Стрільців, і для кого? Хто пришле повідомлення, той дістане для виповнення анкету з поданням докладної вартости пропам'ятної відзнаки.

Ініціятори просять заінтересовані особи подати свою адресу і адресу знайомих Січових Стрільців, котрі бажають замовити собі відзнаки.

Одночасно ініціятори просять поінформувати їх, чи хто має які документи, фотографії, знімки, листи з часів служби Україні в рядах Січовних Стрільців, чи хто з тих осіб має спроможність написати і прислати ініціяторам видання відзнаки свій спомин про Січових Стрільців, щоб такі спомини видати друком у пропам'ятні роковини.

Спомини треба прислати до кінця вересня 1966 року. Якщо хтось бажає створити групу ветеранів Січових Стрільців, було б побажане повідомити про це ініціятивну групу відзнаки Січових Стрільців.

Комітет Видання Відзнаки звертається з закликом до колишніх українських вояків Корпусу Січових Стрільців, які живуть у державах вільного світу, і до родин померлих Січових Стрільців, які бажають мати відзнаку СС за зворотом коштів виготовлення відзнаки, зголоситися на нижче подану адресу для устійнення кількости потрібних відзнак і ціни тих відзнак, та щоб уможливити висилання всім заінтересованим анкетних листів. Ціна відзнаки буде вагатись, залежно від кількости зголошених осіб, від 8-ох до 10-ох долярів.

Комітет видання Відзнаки Січових Стрільців просить заінтересовані особи про їх докладні адреси.

Олесь Бабій
кол. хор. СС

Адреса Комітету для листування в ЗДА, Півд. Америці, Европі й Австралії:

Eng. B. Bilynsky, 2157 W. Superior Street, Chicago, Ill. 60622 — U.S.A.

для Канади:

Mr. I. Jurijiw, 32 Hewitt Ave., Toronto 3, Ont. Canada

НОВІ КНИЖКИ

РІЗНЕ

Arbeits- und Foerderungsgemeinschaft der Ukrainischen Wissenschaften e. V. MITTEILUNGEN. Nr. 1. Muenchen, 1965. Size: 240 x 166 mm. 22 + 2 np. pp. Together with: Satzung der Arbeits- und Foerderungsgemenschaft der ukrainischen Vissenshaften e. V. Size: 240 x 166 mm. 11 + 1 np. pp.

МИ ВИБРАЛИ ПРАВИЛЬНИЙ ШЛЯХ. Активність Метрополітального Відділу Українського Конґресового Комітету в Дітройті за час від 31 березня 1963 до 24 жовтня 1965 р. Зібрав і опрацював Франц Липецький. (Дітройт, 1965). Форм. 245 × 160 мм. Стор. 48. (Циклостиль).

КОРИСНА ПРАЦЯ Д-РА А. ЖУКОВСЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ. Уложив Л. Вачинський. На правах рукопису. Український Музей-Архів ч. 9, Клівленд, 1965. Форм. 216 × 174 мм. Стор. 24.

В ІМ'Я ПРАВДИ. (Передрук статтей із „Шляху"). Накладом Апостоляту. Філядельфія, 1965. Форм. 233 × 152 мм. Стор. 24.

ОДНОДНІВКА. З нагоди п'ятої річниці набуття Української Централі в Пассейку, Н. Дж. 1965. Пассейк. Форм. 230 × 152 мм. Стор. 72. (Збірка статтей до історії Централі і її складових частин.

Г. А. Гарман. ЯК ЛІКУВАТИСЯ БЕЗ ЛІКІВ. Українське Видавництво „Говерля". Ню Йорк. 1965. Форм. 187 × 130 мм. Стор. 30 + 2 нп. (Вип. 167 видань „Говерлі", фотопередрук з неназваного видання).

(СМОЛОСКИП ОСВІТИ І ЖИТТЯ). ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в МОНТРЕАЛІ — ПОЙНТ СТ. ЧАРЛЗ. Накладом Т-ва „Просвіта" ім Тараса Шевченка в Монтреалі — Пойнт Ст. Чарлз. (1963). Опр. Форм. 235 x 154 мм. Стор. 294 + 4 нп. (Матеріял до книжки зібрала і зредаґувала Марія Давидович. Обкладинка і ювілейна емблема роботи Едварда Дороцинського).

З діяльности Українського Американського Республіканського Клюбу у Філядельфії

Плянують Жіночу Секцію Українського Республіканського Клюбу у Філядельфії. На фото сидять (зліва): Марія Мазур, радна міста Філядельфії і президентка Жіночого Відділу Республіканської Партії міста, Вірджінія Науер та Катерина Галамар. Стоять (зліва): голова Українського Відділу в Стейтовому Комітеті Республіканської Партії Михайло Смайлі та головний радний Українського Народного Союзу — Іван Одежинськи, голова Українського Республіканського Клюбу міста Філядельфії.

Відомо, яку важливу ролю в політичнім житті американського народу відограє зорганізоване жіноцтво. За політично - громадську рівність жіноцтва в західніх суспільствах велося довге змагання. Внаслідок цього змагання, тепер жіноцтво не лише бере активну участь в суспільній діяльності, але також має свій голос при владі в багатьох країнах, також і в ЗДА. Голоси жіноцтва часто рішають при виборах: міських, стейтових, і федеральних. Жінки є міськими радними, членами стейтових законодавчих палат, членами Сенату ЗДА, суддями, амбасадорами та високими урядовцями. Це стало можливим лише завдяки діяльности різних жіночих клюбів та груп, що є жіночими прибудовами до американських політичних партій.

Українське жіноцтво у вільному світі служить для цілого українського загалу прикладом зорганізованости, з'єднаности та рухливости, як це видно з праці Союзу Українок Америки, Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, Золотого Хреста.

Важною справою є і те, щоб наше жіноцтво виявило себе і в американськім політичнім житті. Численні наші жінки, особливо з молодшої ґенерації закінчили освіту в американських школах, багато з них заняті професійною працею. Досконало володіючи англійською мовою, розуміючи працю політичного суспільного механізму, вони можуть і повинні стати активними репрезентантками нашої української громади в американських політичних партіях. Вона повинні почати працювати в організаціях Республіканської партії у Філядельфії. Провід Українського Американського Республіканського Клюбу у Філядельфії в особі його голови п. Івана Одежинського та при активній співучасті крайового голови Українського Відділу Республіканської Партії п. адвоката Томи Дармопрая, стейтових предсідників у Пенсилвенії п. п. М. Смайлі та В. Вілясва і повітового предсідника п. М. Максимюка нав'язали тісний контакт з п. Вірджінією Науер, радною міської ради Філядельфії та предсідницею жіночого відділу Респ. Партії міста, в якому об'єднано понад 5,000 активних жінок. Обговоривши можливості створення жіночої секції при УАРК обидві зацікавлені в цій справі сторони прийшли до висновку, що Українська Республікан. Жіноча Секція, буде мати окремий чартер та буде репрезентована, як автономна організація, в складі жіночої секції в міських та стейтових комітетах жінок республіканок. Ще в лютім передбачається створення цієї секції. Цю справу доручено перевести паням Катерині Галамар та Марії Мазур, які брали активну участь у переговорах з п. радною В. Науер у міській управі м. Філядельфії.

Д. З.

Акрон, Огайо

ГОСТИНА СВ. О. НИКОЛАЯ

19 грудня 1965 року загостив до Акронської парохії Сош. св. Духа святий о. Миколай. Діти суботньої парохіяльної школи приготовили на привітання о. Миколая сценку „Золота книга" Івги Шугай.

На сцені серед лісу появилися хлопчики, дівчатка-ангелики, 2 зайчики, а всі вони мали одну журбу помогти віднайти золотоволосому ангеликові золоту книгу, котру він загубив, коли на зірці злітав на землю. Він своїм оповіданням переносив дітей у казковий світ подорожі на небесній зірці, яка так швидко летіла з неба на землю, що він загубив Золоту книгу.

На сцену вбігає чортик, який з нещастя тішиться. Аж тут нараз за сценою відзиваються дзвіночки. На сцену входить о. Миколай в супроводі ангелів - дівчаток.

Св. Миколай потішив ангеликів, що діти і без Золотої книги дарунки дістануть, бо о. Миколай напам'ять знає, котрі діти були добрі й чемні.

Наприкінці сценки о. Миколай роздав всім дітям дарунки. Мило вражали глядачів гарні одяги: св. о. Миколая, ангеликів і зайчиків. Діти добре вивчили свої ролі. В ролі Золотоволосого ангела виступав Богдан Волошин. Ангелом-хлопчиком був Стефан Вибик, третім — дівчинка Оля Пенчарська. Два ангели в супроводі о. Миколая: Юлія Гайда і Марія Шмайда, Зайчихою була Олена Порховська, зайчиком Яцьом — Маруся Дурбак, а чортиком — Володимир Волянський.

Сценку підготовила і строї пошила вчителька суботньої парох. школи п. Антонія Дурбак.

Ф. Т.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Авторський вечір Лесі Лисак у ЛМКлюбі в Ню Йорку

Коли півтора року тому почала друкувати на сторінках „Свободи" свої нариси Леся Лисак — читацька публіка негайно звернула на неї увагу. Це були спершу овіяні глибоким сантиментом спогади минулого, описи народного побуту, ліричні етюди на межі поезії в прозі, це були твори на межі фейлетону й літературного оповідання. Згодом тематика поширилась, авторка вийшла поза суто-українську й суто-побутову тему. А втім, залишився ясний, прозорий стиль, безпосередність, щирість, і завжди нотка сантименту.

З отих нарисів — оповідань у „Свободі" була дуже непогана книжечка. Леся Лисак не припиняє своєї творчости. Вона виступає теж перед слухачами. Учасники бенкету на минулорічному з'їзді журналістів на Союзівці могли ствердити, що Леся Лисак, яка короткий час у своєму житті знайомилась теж із театральною сценою, вміє прегарно читати свої речі — що не є легкою справою і чого не вміє кожний автор, навіть найкращих творів. В п'ятницю 11 лютого ц. р. вона виступить на власному авторському вечорі в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку при 149 — 2 Евню. Вона відчитає низку своїх нарисів - оповідань. Для більшої різнородности — у мистецькій частині вечора виступить талановита піяністка Марта Цибік з Нюарку, яка відіграє твори Баха, Шопена і Равеля. Таким чином — це повинен стати один із кращих, культурніших і цікавіших вечорів, що їх знає історія заслуженого Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку.

б. р.

СИН ПОЕТА ПАВЛА ГРАБОВСЬКОГО В КИРҐІЗІЇ

Київський тижневик „Україна" (ч. 18 м. р.) вмістив на третій сторінці світлину сина видатного українського поета Павла Грабовського — Бориса, який перебуває тепер в Кирґізії.

Тижневик не подає ніяких біографічних відомостей про Бориса Грабовського, лише розповідає, що він — талановитий фізик - винахідник. Йому належить визначна роля в розвитку телевізійної техніки та винаходу, що допомагає сліпим читати книжки, надруковані звичайним друкарським способом.

Вейн, Мишиґен
УКРАЇНЕЦЬ ЧЛЕНОМ ПОВІТОВОЇ ЛЕҐІСЛЯТУРИ

Український адвокат та віце-президент Коммонвел Банку, Іван Корний, складає присягу перед клерком як новопризначений член до 128-членної леґіслятури повіту Вейн, в стейті Мишиґен. Своє призначення одержав п. Корний від радної міста, Марусі Е. Бек, яка має право призначати 4-ох членів до цього законодатного тіла, та яка із вдоволенням приглядається церемонії заприсяження.

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

Стан сплати боргів за будинок Академії

В листопаді сплачено решту позички І. Манченкові (Бруклин) в сумі $500. Управа Академії глибоко вдячна Іванові Трохимовичеві Манченкові, заслуженому українському кооператорові і громадському діячеві, який в 1961 році дав Академії $1 000 безвідсоткової позички для купівлі будинку. Українському Народному Союзові в листопаді заплачено $250. в рахунок боргу і відсотків $185.62. Борг на 1 грудня 1965 р. — 14,974 дол.

Грошові надходження до Академії

Протягом листопада до Академії надійшли такі суми: $200. від Консисторії Української Православної Церкви в Бавнд-Бруку, $100. від Д. Тромси (Н. Й.), по $60. від Українського Горожанського Клюбу у Патерсоні і Старого К. К., по 50. від Б. Лотоцького і Ю. Нещадименка; по $25. надіслали: відділ УККА у Міннесоті, О. Архимович, М. Білок (Рочестер), Р. Борковський (Йонкерс), И. Гірняк, о. І. Губаржевський, І. Демиденко (Рочестер), В. Кедровський, Г. Лозенко (Нюарк), д-р К. Лебедович, д-р О. Лебедович (Мищ.), А. Гудзовський, Г. Костюк, Я. Падох, П. Прокопенко (Рочестер), І. Л. Рудницький, А. Худяк (Дітройт). Внесли по $20.:д-р К. Бризгун (Торонто), Г. Ничка (Н. Й.), О. Перхорович (Н. Й.), д-р І. Тимочко (Рочестер).; по $15.: М. Зайців і Л. Окиншевич; по $10.: О. і А. Антипів (Дітройт), І. Бакало, Г. Бардаків (Н. Й.), д-р М. Дейчаківський (Клівленд), Б. Загайкевич (Н. Дж.), З. Мацик (Н. Й.), Т. Мацьків (Огайо), М. Овчинник, Повх (Рочестер), д-р Є. Савчук (Шикаго), О. Скибицький (Рочестер), О. Соловей (Мінн.), Я. Стерко (Н. Й.), Дж. Чиж (Н. Й), 5 дол. одержано від продажу листівок, що їх пожертвував мистець Олекса Грищенко. По $5. дали: А. Валійський, О. Ващук (Н. Дж.), О. Домбровський, Ю. Лавріненко, М. Скрильник (Рочестер); К. Хникевич (Рочестер) і П. Шулежко (Рочестер). $3 — д-р О. Филипович (Мінн.).

Пожертви на пошану тих, що відійшли у вічність

Пам'яті Левка Чекаленка зібрано за підписним листом Академії ч. 44 через Никифора Чорногора (Клівленд): Д. Назарець — 25 дол., Т. і Н. Чорногори — 10 дол., П. Галян — 5 дол., Д. Садівничий — 5 дол: та від 13 осіб дол. 24.50.

Пам'яті Івана Лук'янчука — 20 дол. від Івана Розгона. Пам'яті Марії Минки — 20 дол. від Мар'яна Коця.

Пам'яті д-ра Олени Одрини — по 5 дол. від Клементини Кульчицької і Марії Симиренко.

Пожертви до спеціяльних фондів Академії

В листопаді надійшли такі пожертви до фонду видання праці Ольги Косач-Кривинюк „Леся Українка. Хронологія життя і творчости": за підписним листом ч. 41 від 47-го відділу СУА (Рочестер) через Софію Гудованець як прибуток від концерту Оксани Бриль — 10 дол.; за підписним листом ч. 74 через Галину Завадович — 8 дол.; від д-ра К. Бризгуна — 5 дол.

До фонду видань праць О. Оглоблина надійшло за підписним листом ч. 2 через Осипа і Ірену Червак (Н. Дж.) від 43 осіб — 57 дол.

До фонду збереження спадщини В. Винниченка — від Г. Нички — 5 дол.

До фонду ім. Д. Дорошенка для допомоги потребуючим українським ученим та їх родинам: 25 дол. — А. Худяк (Дітройт), 15 дол — М. Дейчаківський (Клівленд); по 10 дол.: проф. М. Гадаінський (Рочестер), В. Мосора (Н. Й.), В. Чекірда (Мінн.); по 5 дол.: И. Гріфф (Огайо), І. Холоденко (Конн.), С. Чапшпів (Вейн, Па); по 2 дол.: І. Гречай (Філя) і М. Городинський (Канада).

Від Управи УВАН у ЗДА і Управи Фундації Академії

Щиро дякуємо всім жертводавцям. Лише завдяки матеріяльній підтримці доброї волі, можлива діяльність УВАН у ЗДА. Далі збираємо кошти на такі фонди: видання праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчости"; фонди вшанування пам'яті М. Ветухова і Т. Осьмачки; фонди „Аналів" та Історичних збірників"; видання праць О. Оглоблина і фонд допомоги потребуючим українським ученим та їх родинам. Закликаємо допомогти якнайшвидше сплатити борг за будинок. Пожертви просимо надсилати на адресу:
Arts and Sciences in the U.S., 206 West 100 St., New York, N.Y. 10025.
The Ukrainian Academy of

ГР. РАТУСЬКИЙ ГОЛОВОЮ КЛЮБУ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

Вінніпеґ. — На річних зборах членів Клюбу Українських Професіоналістів і Підприємців, що відбулися в Вінніпеґу 26 січня, адвокат Григорій І. Ратуський був вибраний президентом клюбу. Впродовж останніх двох років президентом був Михайло Кіпран. Інші члени управи клюбу: адв. Сергій Радчук — перший заступник президента, д-р Р. Лаба — другий заступник і редактор місячного бюлетеню, Олекса Добровольський — секретар, д-р Дмитро Чарний — скарбник. Клюб мав понад $5,500 прибутку минулого року.

З життя Т-ва Плекання Рідної Мови

Оттава. Тут відбулися 15-го листопада річні загальні збори Президії Товариства Плекання Рідної Мови, основаного в листопаді 1964 року. Збори відкрив і проводив ними голова Товариства професор д-р К. Біда з Оттавського університету. Із звітів виявилося, що за рік діяльности Товариства зорганізовано гуртки плекання рідної мови в різних місцевостях західньої півкулі, поповнено Президіяльну Раду Товариства представниками різних країн поселення українців, нав'язано контакти з українським й чужими мовознавцями, виготовлено статут Товариства. Проф. Яр. Рудницький, редактор видань Товариства, подав до відома, що за рік вийшли два числа органу Товариства „Слово на сторожі" а восени 1965 популярно - наукова книжка „Українська мова та її говори" (третє видання). Підготовлено до друку третє число „Слова на сторожі" й заплановано видання чергових книжок на рідномовні теми. При товаристві засновано „Рідномовну Фундацію", до якої вплинуло в першому році існування коло тисячі доларів. Список членів фундації надрукований частково в другому числі „Слова на сторожі", дальший список буде в третьому числі. З „Рідномовної Фундації" субсидіюються всі видання Товариства. Скарбником Т-ва є п. Сергій Мухин у Вінніпеґу.

Збори Відділів УНСоюзу

СУБОТА, 12-го ЛЮТОГО 1966 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Гово Аве, Пассейк, Н. Дж. На зборах буде вибір делегата і заступника на 26-ту Конвенцію. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні і місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. На порядку дня: звіти Управи і Контр. Комісії, вибір нової Управи на 1966 р. і вибір делегатів на 26 Конвенцію УНС. Проситься про численну участь. — В. Піх, предс., М. Кравчук, кас., І. Малець, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ЛЮТОГО 1966 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори і побір вкладок Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о 1-ій год. по пол. в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. й Айві вул. Проситься вирівняти свої залеглості. На зборах буде вибір делегатів на 26 Конвенцію УНС. — М. Деметчук, предс., В. Салабун, секр.

НЮАРК, ГІЛСАЙД, Н. Дж. Річні збори Т-ва „Калина" — 459 Відд. о год. 2 по пол. в Січовій залі. По річних зборах — місячні, де буде справа злуки з другим Відділом і вибір делегата на 26 Конвенцію УНС. — Анастазія Бордун, секр.

ПИТТСБУРҐ, Па. Збори 96 Відділу в 3 год. по пол. в парафіяльній залі св. І. Хрестителя при 7-ій вул. С. С. — О. Полатайко, рекр. секр.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресвятої Тройці — 320 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 3101 O'Donnell Str. Проситься членів прибути на означений час та вирівняти свої залеглі вкладки. — Д. Пісецький, предс., І. Малко, секр.

СУБОТА, 19-го ЛЮТОГО 1966 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14-ий Відд. в год. 7 веч. в Січовій залі під ч. 508 18-та Еве. Проситься прибути на означений час та вирівняти залеглі вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

ШИКАГО, Ілл. (Південь). Місячні збори 35-го Відділу Т-ва Українсько-Американ. Єдність, о год. 7:30 веч. в домі УНСоюзу при 1915 Захід 51-ша вул. Буде вибір делегата й заступника на 26 Конвенцію УНС, побирання вкладок та біжучі справи. Управа Відділу на 1966 р.: М. Редош, гол., І. Козар, місто-гол., В. Вовчик, секр., Д. Гулич, Ю. Юзьків, І. Пірко, Контр. Ком. П. Новак, Т. Шкільний — відв. хворих. — Управа.

Посмертні згадки

ПИЛИП СОМИК, член Тов. ім. Івана Франка — Відд 266 УНС в Амстердамі, Н. Й., помер по короткій недузі 7 січня ц. р. Уроджений 1 лютого 1897 р. в селі Піднієстряни, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишив в великім смутку дружину Анну, одного брата в рідним краю і сестру в Польщі. Покійний як сотник української армії брав участь у Визвольних Змаганнях. Похорон відбувся 10 січня із церкви Св. ОТЦЯ Миколая на цвинтар Св. Миколая, при участи родини, Союзівців і побратимів по зброї — учасників визвольних змагань. П. Д. Олійник попрощав Покійника.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ГОРОХІВСЬКИЙ АЛЕКСАНДЕР, предс. Товариства „Мир" — 324 Відд. в Філядельфії, Па., помер 14 січня 1966 на 74 році життя. Покійний походив зі села Гринилів, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію, сина Едварда і доньку Вікторію. Покійний був декілька літ предсідником Укр. Горож. Клюбу, Філядельфія. Надзвичайно совісний і жертвенний. Тіло спочиває у Факс Чейс.
Вічна Йому Пам'ять!
Струк, секр.

ВАСИЛЬ ЯСІНОВСЬКИЙ, довголітній член і предсідник 349 Відд. УНС, помер дня 3 січня 1966 р. на 44 році життя. Похований на цвинтарі в Менвил, Н. Дж. Горем прибитій дружині і дітям висловлює глибоке співчуття Управа Відділу.
Вічна Йому Пам'ять!

ТАРЗАН, ч. 5 573. Треба негайно діяти!

"YOUR NIECE AND I HAVE BEEN LOOKING FOR YOU," TARZAN SAID GENTLY "BUT NOW WE ARE ALL PRISONERS."

"TISHA IS HERE?" EXCLAIMED STEWART. "THEN WE MUST DO SOMETHING--TONIGHT!"

"OTHERWISE," HE MOANED SADLY, "THERE WILL BE A BLOODY SACRIFICE--THE EMPEROR LION WILL DEVOUR HER!"

— Ваша племінниця і я шукаємо за вами, — сказав ніжно Тарзан. — Але тепер ми всі є в'язнями.

— Тайша є тут? — викрикнув Стюарт. — Та ж ми мусимо щось робити цієї ночі!

—Бо інакше, — він сумно посміхнувся, — буде кривава жертва... імператор лев її поглине!